N°. 109. 1831.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Donderdag den 22 September

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Stad BREDA; brengen bij deze der Kennisse der Ingezetenen, dat, in den loop dezer maand, door de heeren Opperbrandmeesters, vergezeld door den Commissaris van Policie en den Stads-Architect, zal worden gedaan eene generale Brandschouwing, waarbij naauwkeurig zal worden gelet of de stookplaatsen behoorlijk zijn gesteld, en of alle brand- en andere ligt vuur vattende stoffen op eenen gepaste afstand van de schoorsteenen en verdere stookplaatsen zijn verwijderd en geborgen. Met uitnodiging, om gemelde Opperbrandmeesters in hunne te doene inspectien geenszins te belemmeren en met waarschuwing, dat alle en een iegelijk, zonder onderscheid, die zal worden bevonden in contravantie van het reglement op het weren van brand, zal worden beboet en gestraft, overeenkomstig de bepalingen daarvan vervat.

Breda, den 19den September 1831.

DE ROY.

Ter Ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHELTEMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Stad BREDA, gelet op art. 1 en 2 van Z. M. besluit van den 17den October 1820 (Staatsblad n°. 223).

Brengen bij deze ter Kennisse der paten pligtige Ingezetenen, dat de ingevulde patenten over dit loopende jaar bij H. E. A. zijn ontvangen; met aanmaning om dezelve ten spoedigste ter stads secretarij te komen uithalen, zullende, wanneer hieraan niet binnen den tijd van eene maand, zal zijn voldaan, dezelve patenten door den deurwaarder der directe belastingen aan de huizen der belanghebbenden worden besorgd, waarvoor alsdan *tien cents* voor deszelfs moeite zal moeten betaald worden.

Breda, den 19den September 1831.

DE ROY.

Ter Ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHELTEMA.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten September.

Juist toen het besluit van Z. M. van den 12den dezer no. 70, betrekkelijk het blijvend bewijs van aandenken, aan de gegevene bewijzen van vaderlandsliefde en trouw, in de ongelukkige omstandigheden des vaderlands betoond, en in de Staats Courant van den 16den opgenomen, verscheen, lag er een artikel deswege ter perse, en werd, omdat aan een groot gedeelte onzer aanmerkingen en raadgevingen door dit besluit voldaan was, terug getrokken.

Wij hebben met genoegen opgemerkt, dat, deze te gevene nationale belooning, aan de algemeene verwachting zal beantwoorden; want toen wij reeds eenen geruimen tijd geleden, zelfs vóór dat het koninklijk besluit van 11 october 1830, no. 77 (Staatscourant no. 242) bekend was, de aandacht op de instelling van een *koperen kruis*, inriepen, wareb onze gevoelens ten dien opzigte, die van een aanzienlijk gedeelte der in onze omstreken gelegerde troepen.

Het boven bedoelde artikel, had voornamelijk eene strekking, nogmaals de aandacht op het laatstgenoemd artikel te vestigen, en om daarbij de commissie belast met deswegen voordragten aan Z. M. te doen, opmerkzaam te maken, om bij deze voordragten, *eenen goeden smaak* nimmer uit het oog te verliezen.

Wij waren hier op neder gekomen, om reden wij algemeen hooren afkeuren, de keuze van het eenvoudig *oranje-lint* zonder anderd kleuren, waaraan de *oost-indische medaille* moet gedragen worden, dewijl reeds eene medaille (voor 12jarige trouwe dienst) aan dit lint hangt. Ook hierin is thans voorzien.

Het onderscheidingsteeken tusschen de gedecoreerden die *vrijwillig* en die *uitgeloot* ter verdediging van Koning en Vaderland geroepen waren, had naar ons inzien meer opzigtelijk moeten zijn. In het meergenoemd artikel gaven wij in overweging het koper kruis, voor de *vrijwilligers*, met eenen *zilveren rand* te omboorden en aan een gebarrideerd lint te hangen zaamgesteld, uit gelijke verikale strepen van roode, witte, blaauwe en oranje kleuren, voorstellende de algemeene nationale vereeniging van de oude Hollandsche provincien om den Oranje-stamhuis van den geliefden Vorst. Terwijl wij voor de overige, het gewone koperen kruis met het lint dat nu voor dezelve bestemd is, behielden.

Intusschen doet deze kleine afwijking van het algemeen geopperd verlangen, weinig of niets aan de zaak. Alleenlijk wordt nu eene spoedige uitvoering van den wil des Konings verlengd, welk verlangen een sprekend bewijs is van de dankbaarheid door het leger betoond, voor de gunstige beschikking des Konings, en van de tevredenheid, over den uiterlijken vorm van het *eere-teeken*. Door zoodanige doeltreffende middelen, zal men meer en meer, de geestdrift voor de krijgsdienst opwekken, ten einde daarvan gebruik te maken als de Koning zijne onderdanen te wapen roept. Bij het regt gevoel, van aan zoodanige oproeping te voldoen, komt dan de voor de eigenliefde zoo streelende zekerheid, ook tot in latere tijden de bewijzen van betoonde vaderlandsliefde, tot opwekking en navolging te kunnen vertoonen, en beiden te zamen zijn werkzaam tot het te bereiken doel.

— De *Staats-courant* van heden behelst het volgende aangaande de uitwisseling der gevangenen:

Naar aanleiding van daaromtrent gemaakte schikkingen, zal de eerstdagen eene uitwisseling in massa plaats hebben der Hollandsche militairen, welke gevangen in België zijn teruggehouden, en der Belgische krijgsgevangenen, welke zich hier te lande bevinden.

De noodige maatregelen zijn genomen, ten einde aan deze zaak, zoo spoedig doenlijk, gevolg te geven. Het zuide transport onzer landgenoten zal heden te Tuijn, gemeente Lochtenbeek, op den grooten weg tusschen West-wezel en Grootzundert, verwacht. Een geleide van officieren en onder-officieren is uit Breda derwaarts vertrokken, ten einde deze aanvangen, en dadelijk te kunne behoeften te voorzien. Bevoegdheden zullen te Breda gekazerneerd, gevoed, en voor zooverr noodig gekleed worden. De officieren zullen gelden en wachtschot en verlof ontvangen, en daarboven, zonder afbreuk, in de gelegenheid te worden gesteld, hunne huisvesteden en betrekkingen weder te zien. Dezelfde verademende plaatsing maakt nu reeds een onderwerp der overwegingen van het departement van oorlog uit. De belgische krijgsgevangenen worden van Kampen, Harderwijk, Naarden en Loevestein, dadelijk met scheeps-gelegenheid tot bij Lillo gevoerd, alwaar door den bevelhebber van Zijner Majesteits zeemagt nadere aanwijzing zal geschieden van de plaats, alwaar zij, met inschepping van den generaal *Chassé*, aan de belgische autoriteiten zullen worden uitgeleverd. De noodige orders zijn gesteld, om hem, op de reize, met de meeste menschlievendheid te behandelen. Ook den namen der Belgische krijgsgevangenen, welke zich in Hollandsche handen bevinden, zijn soortgelijke voorschriften uitgevaardigd.

— Gisteren in den namiddag zijn hier nog 19 hollandsche officieren, die in België gevangen waren gehouden, aangekomen. Zij zijn met diligences van de onderneming *Van Gend en Loos* van Antwerpen overgebragt. Onze in vrijheid gestelde militairen waren gisteren avond nog niet te West-Wezel, doch worden er heden gewacht. Te Zundert is hier, brood en kaas aangeboden, om onze krijgslieden, bij de komst op Vaderlandschen bodem, terstond eenige verkwikking aan te bieden.

— Bijzondere berigten van Antwerpen melden, dat men aldaar met meer voortvarendheid aan het slechten der tegen de Citadel opgeworpene batterijen werkte. Het verlangen om daardoor het digten der onderscheidene doorbraken te bespoedigen, is aan die voortvarendheid wel voornamelijk de oprzaak. Ook is de stemming aanzien der Hollanders merkelijk lager gestemd. Men begint daar in te zien, dat gemelde doorbraken ernstiger gevolgen voor de stad kunnen hebben, dan het kortstondig bombardement tot dus verre had. Deze doorbraken zijn, door gewoed hebbende stormen aanmerkelijk verbreed en verdiept; bij herhaling vallen stukken van de dijken af en worden door de rivier voortgedreven; zoodat indien de digting niet spoedig bewerkstelligd wordt, de schaden, bij het op handen zijnde jaargetijde te wachten, onberekenbaar zijn.

Deze omstandigheden schijnen dan ook de Belgen bevreesd te hebben, om tot het demonteren van hun batterijen, welke daaraan grenzende werken over te gaan. Reeds is de schade, hun door de onderscheidene doorbraken toegebragt, te aanmerkelijk (1) dan dat zij zich, door verdere hardnekkigheid, aan nog zwaardere schade willen blootstellen.

— Uit Warschau zijn, noch over Berlijn, noch langs eenigen anderen weg, nadere berigten, als dat de Russen de rust overal herstellen. De voorwaarden, waarop de stad zich ondergeworpen heeft, zijn nog niet bekend. Zeker is het intusschen, dat aan alle Hollandsche officieren, aan de senateren en aan allen, welke openbare posten bekleed hebben, zekerheid en vrijheid voor persoon en eigendommen toegezegd is. Aan heethoofden of klubbisten is niets gelooft.

— Volgens berigten uit Petersburg is, de jonggeboren grootvorst *Nicolaas Nicolajewitsch*, op den 8sten dezer in de hoofdstad aldaar, plegtig gedoopt.

AMSTERDAM, den 20 September.

Gisteren, maandag morgen, heeft Z. M. audientie op het paleis verleend, welke buitengewoon talrijk is geweest en lang geduurd

(1) Alleen de doorbraak bij Lillo, die niet aan vijandelijke maatregelen te wijten was, maar zelfs ons eigen fort aldaar bedreigde, zal, om gedigt te worden, de Belgen ten minste, een halve milioen Hollandsche guldens kosten.

heeft. In den loop van den morgen hebben H. K. K. H. de Prinses van *Oranje* en HH. KK. HH. de Prinsessen *Frederik* en *Albert* met veel belangstelling het instituut van opvoeding voor blinden bezocht, terwijl HH. KK. HH. de Prinsen *Frederik* en *Albert* zich naar 's Rijks werf begeven hebben en van daar naar de sluis van den oostelijken havendijk. Na dit grootsch en voortreffelijk werk bezigtigd, en ook de inligting der werf in oogenschouw genomen te hebben, zijn HH. KK. HH. weder naar het paleis teruggekeerd.

Des avonds heeft de geheele koninklijke familie den hollandschen schouwburg met Hunne hooge tegenwoordigheid vereerd. De zaal was opgepropt vol aanschouwers; geene woorden zijn er waar de geestdrift en de toejuichingen te beschrijven, bij het oogenblik dat de Vorstelijke familie de loge binnentrad. Hoogstdezelven werden met een voortreffelijk dichtstuk, door den heer *Koning* uitgesproken, begroet; waarop, na het voorafgegaan van het stukje *de schutters in garnizoen*, eene zinnebeeldige voorstelling, *de roem van twintig jaren*, door den heer *van Lennep* vervaardigd, gegeven werd, welk uitmuntend stuk, met voortreffelijke decoratien van den heer *Pheiffer* verfraaid, luisterrijk werd uitgevoerd, en de algemeene goedkeuring verwierf.

De algemeene illuminatie des avonds, is zoo schitterend geweest, als men zich herinneren kan, ooit gezien te hebben. — Heden avond zullen de Vorstelijke personen eene representatie in den franschen schouwburg bijwonen.

BELGIE.

Brussel, den 20sten September.

De afgevaardigden hebben, in hunne zitting van den 17den, het door den minister van oorlog gevraagde crediet van tien millioenen ter aanvulling der uitgaven voor het derde vierendeeljaars van 1831, na eenige deliberatien, met 65 tegen 2 stemmen, ingewilligd. Deze twee stemmen waren die der heeren *de Robaulx* en *Seron*.

In de zitting dienzelfde vergadering van den 19den, is niets van eenig aanbelang voorgevallen dan dat de heeren *Brabant*, *Fallon* en *Desmanet de Biesme*, na eenige deliberatien over hunne verkiezingen, tot leden der vergadering zijn toegelaten en als zoodanig den eed hebben afgelegd.

De heer *Leclercq* bragt een rapport over een concept betrekkelijk de remplacementen bij de gelaste ligting voor 1826 uit, hetwelk gedrukt en rondgedeeld zal worden, waarna de vergadering tot den volgenden dag geadjourneerd werd.

Ook de senaat heeft gisteren, de aangekondigde zitting gehouden, waarin eerstelijk onderscheiden senateurs als zoodanig toegelaten zijn en den eed hebben afgelegd. Vervolgens heeft de president de vijf reeds door de afgevaardigden aangenomen conceptwetten ter tafel gebragt, betreffende 1° de ligting van 1826; 2° dat, betrekkelijk de [illegible] der wetten; 3° dat, waarbij de koning gemagtigd wordt, om officieren te demitteren, zonder hun pensioen of eenige retraite toe te leggen; 4° dat, betrekkelijk het crediet van 10 millioenen voor het ministerie van oorlog en 5° dat, waarbij de koning veroorloofd wordt, om vreemde officieren in het belgische leger toe te laten.

Na eenige deliberatien over de vraag, welk concept het eerst in deliberatie zou worden gebragt, is eerstelijk de wet wegens de wijze van uitvaardiging der wetten, in dezelfde termen als bij de afgevaardigden, aangenomen. Daarna werd ook de wet wegens de ligting van 1826, met 22 tegen 5 stemmen aangenomen.

De drie overige concepten worden in handen van twee daartoe benoemde commissien gesteld.

De vergadering adjourneerde zich tot den volgenden dag.

Men vernoemt dat van het 12de regement van linie 79 officieren ontslag [illegible] gevraagd hebben of bij andere regementen in mindere rang zijn overgeplaatst. Men schijnt zelfs besloten te hebben om het gansche 12de regement, alsmede het 2de en 3de regement jagers geheel te ontbinden. Het dagblad *l'Emancipation* beklaagt zich deswege grootelijks.

De eerste ban onzer burgerwacht heeft order, om zich tegen den 21sten gereed te houden. Drie bataillons alsmede eene compagnie jagers van *Chasteler* zullen zich naar Ostende begeven.

Het schijnt, dat den 20sten alle troepen buiten garnizoenen moeten verlaten hebben, en zich op de aangewezen rampplaats moeten bevinden.

— Drie en dertig gevangen Hollandsche officieren, die zich te Bergen bevonden, zijn heden te Brussel aangekomen; morgen vertrekken zij naar Westwezel, om uitgewisseld te worden. Degenen die in de Petite Carmes gevangen zaten, hebben dezen morgen Brussel verlaten. Te zullen er 200 van Mons aankomen, 400 zijn insgelijks [illegible] vertrokken, evenzoo die te Thienen overnacht werden.

— Het schijnt zeker, dat *de Muelenaere* minister van binnenlandsche zaken worden zal. Aan hem in zijne tegenwoordige betrekking opvolgen zal is nog met geene zekerheid bekend. (*Courrier*.)

Gent, den 18den September.

De patriotten der beide Vlaanderens zullen zich vervoegen, aan het gouvernement wenden, om de toestemming tot het oprigten van een vrijkorps te bekomen. Het voornemen dezer strijders, die den naam van *éclaireurs de la Flandre* zullen aannemen, is, om dadelijk na het eindigen van den wapenstilstand, *offensief* te gaan optreden.

Dit plan strijdt met de berigten, welke wij uit Antwerpen ontvangen. (*Zie ook hierboven Breda.*) Aldaar schijnt men in te zien, dat het aannemen van eene hostile houding geene dijkbreuken, en nog veel minder welvaarts-breuken herstelt.

FRANKRIJK.

Parijs, den 17den September.

De in de zitting der afgevaardigden van heden aangenomen wet wegens de, gedurende de honderd dagen, verleende rangen en belooningen, luidt in hoofdzakelijk als volgt: „De, in den tusschentijd, tusschen den 20sten Maart 1815 tot den 7de Julij daaraanvolgende, verleende graden en belooningen worden in stand gehouden. De benoemden zullen echter geene aanspraak op eenige achterstand hebben. Wat het regt van ancienniteit belangt, zoo zullen degenen, welke reeds in hunnen graad hersteld zijn, hunnen rang van den dag van hun herstel hernemen, de overigen, op den dag der afkondiging der tegenwoordige wet.

— Men dacht gisteren, dat de volksbeweging met het insmijten der glazen in het hotel van buitenlandsche zaken zou gestild zijn geworden (*zie ons vorig nommer*), dit is echter bij lang het geval niet geweest. Heden morgen, reeds ten tien ure vormden zich eene menigte volks-troepen, voornamelijk in den omtrek van opgemeld hotel, en verzamelden zich, door de patrouilles alreen gedreven zijnde, dadelijk een eindweegs verder. De koets, waarin de graaf *Sebastiani* en de president van den raad der ministers zich naar de vergadering begaven, werd aangehouden en mocht met moeite gelukte het de ministers, om zich der volkswoede te ontrekken. Deze woelingen, bij welke onderscheiden gekwestes gevallen zijn, hebben, den geheelen dag, op onderscheiden plaatsen der stad, aangehouden. (*Wij zullen op dezelve terug komen.*) Eerst tegen 11 uren in den avond, scheen de rust zich eenigzins te herstellen; er heerschte echter nog veel gisting in de gemoederen. Men hoopt echter, dat het aanzien van Parijs morgen rustiger zal zijn.

— Sedert eenige dagen wordt er sterk gesproken van eene démarche, welke keizer dom *Pedro* bij *Lodewijk Filips* zou gedaan hebben, om een huwelijk tusschen den hertog *de Nemours* en de koningin *Maria da Gloria* tot stand te brengen. Men zegt, dat *Lodewijk Filips*, in eenen brief vol onderlijke betuigingen en liefdevolle uitdrukkingen jegens den keizer en diens dochter, echter gemeend heeft, het hem gedaan voorstel te moeten van de hand wijzen.

— Te Bordeaux hebben op den 13den dezer eenige oproerige bewegingen plaats gehad, welke bij het vertrek van den courrier nog niet gestild waren.

— Men zegt, dat het belgisch gouvernement drie scheepsbouwmeesters en zeelieden van het onze gevraagd heeft, ten einde de eerste grondslagen tot het vestigen van eene militaire marine te Ostende te leggen.

De 5 pCt. stonden heden koers 86,40; de 3 pCt. 56,15. De Napelsche renten 67,50.

OPENBARE VERKOOPING

VAN ACHT STUKS HOORNVEE.

Ter Rekwisitie en ter overstaan van den Wel Edel Gestr. Heer Kapitein-Adjudant VAN DER BEEK, fungerend Onder-Intendant der Administratie bij het Leger te Velde, zal JOHANNES CORNELIS VERMEER Sz., Gecommitteerd Deurwaarder bij de Regtbank van eersten aanleg te Breda, op Vrijdag den 23sten September 1831, des voormiddags ten 10 ure, op het Nonneveldt te Breda, overgaan tot het publiek verkoopen tegen kontante betaling van acht stuks HOORNVEE, bestaande in TWEE STIERS en VIER KOEIJEN en een Leeg Rijtuig.

Kunnende een ieder zich ter bovengemelde plaatse voor de voormelde Beesten aldaar, door den Koopman, melden. M. S.

TE HET VOORT.

* * Op eene goede Roomsche School, verlangt men TWEE MEISJES, ter onderwijzing in de Hollandsche en Fransche talen, Lezen, Schrijven en Rekenen, zoomede Linnen- en Wollen Naaijen en alle soorten van Vrouwelijke Handwerken, tegen f 150-00 jaarlijks. Iemand zich hiertoe genegen vindende en nog eenige inlichtingen verlangende gelieve zich te adresseren bij de Boekhandelaars VAN GULICK & HERMANS, te Breda, met franco brieven, onder de Letters J. M. J.

* * Bij F. P. STERK te Breda, zal op Woensdag den 21 September verkrijgbaar zijn: Mijne VADERLANDSCHE ZANGEN, door G. A. J. F. W. 4 Vel fijn papier, carton, prijs f 1-50. Dit stukje wordt niet franco verzonden, maar moet voor Rekening van de Verkoopers worden afgehaald.

I. FEESTZANG, gezongen op eene Vergadering ter eere van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins van Oranje, door P. F. VOORDECKERS, Controleur der Belastingen, en Kapitein der Artillerie bij de afdeeling Zuid-Hollandsche Schutterij. 3o Cents.

II. NOORD-BRABANDSCHE GASTVRIJHEID, door een Vrijwilliger der Groninger Studenten. 3o Cents.

III. HOLLAND IN DE JAREN 1830 en 1831, door P. S. DE BEER POORTUGAEL, Luitenant bij de Vrijwilligen Jagers der Leidsche Hoogeschool. 6o Cents.

IV. Het gedrag van den PRINS VAN ORANJE met betrekking tot den Opstand der Belgen, uit het regte oogpunt beschouwd. 3o Cents.

V. De KOMST van den PRINS VAN ORANJE in het Leger. 10 Cents.

VI. BRABAND IN OPROER, door E. V. W. 3o Cents.

Te Breda bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.